

Putten Poëtisch

J. van Hell

*In het Zondagsblad van Het Volk van 14 januari 1906 verscheen
een gedicht over Putten met als titel Achterland.*

Achterland

In 't achterland leven de menschjes maar matigjes
Hokkend in krotten, vervuilend in lompen
Slurpend hun koffie met klokkende klanken
Lurken hun pijpen, z' uitkloppend op hun klompen

Einde des weeks komen z' af naar de dorpskerk
'k Hoor in de Dorpsstraat hun klossende klompen
Zie naar die suffe of sluwige koppen
't Logge bewegen der traagzame rompen

Dringen in drommen door slokkende deuren
Schuiven in verveloos-gelige banken
Zoetiglijk nikkend de suffige koppen
Om 't holle vergalmen der klanken

Zingen er psalmen in strompelende galmen
Buigen gedwee bij den zalvenden zegen
Dringen naar buiten en haasten naar kroegen
Later naar huis op de eenzame wegen

Hoort nu gij zwoegers, die geestlijk verschrompelt
Hoort naar het woord dat u schrikt uit verdoving
Effent de groeven der stramme gelaten
Stijg ook uw jubel met duizender loving

Hoort naar het woord dat in bruisende zwellling

Gaat door de wereld als storm van geluid
Werkers staat op, gij sinds eeuwen verdrukten
Eeuwen vertrapt en uitzuigers buit

Krachtigt uw stappen en recht uw gestalt
Strijdt met uw lijden en weet : Gij verwint
Merkt hoe de Oostlijke kimmen reeds kleuren
Eerste gewefel van Dag, die begint

A. P.L.

Het Volk zal niet zoveel lezers hebben gehad in Putten. Toch bleef het gedicht niet onopgemerkt. Het was niet zo moeilijk om aan de hand van de initialen uit te vinden wie de vervaardiger van dit loflied op de Putters was: Arie Pieter Leeuwenburg. Hij was in mei 1905 benoemd tot onderwijzer aan de school in Huinen. Putten was boos, zo blijkt uit het volgende bericht in De Harderwijker van 3 februari. ‘ De onderwijzer Leeuwenburg is Donderdagavond door een aantal Putter inwoners op den openbare weg lastig gevallen en bedreigd. Hij ging op de vlucht en zocht een schuilplaats op het kerkhof, in de mening dat hij daar voor de verwoede menigte beveiligd was. Doch ook daar liet men hem niet in vrede. Met stokslagen en vuisten werd hij zodanig in het aangezicht en aan andere lichaamsdelen verwond dat zijn geneesheer hem verbood terstond zijn arbeid weer te hervatten ‘.

Veertien dagen later stond in de krant, dat door A.P. L. , onderwijzer aan een der openbare scholen, vergunning was gevraagd om een revolver te mogen dragen. Of die hem is verleend is niet bekend. Niet lang daarna vroeg Leeuwenburg ontslag als onderwijzer wegens een benoeming in Oost-Indie. Dat werd hem per 8 mei verleend.

Ruim 15 jaar later kwam er opnieuw een bevlogen jongeman als onderwijzer naar Putten. Jacobus (Jacques) van Hattum, geboren 1900, bracht een deel van zijn jeugd door in Elspeet en volgde in Harderwijk de opleiding tot onderwijzer. In 1922 werd hij be-

noemd aan de school in Schovenhorst. Ook hij liet zich (mede) door Putters inspireren in zijn gedichten, getuige het begin van zijn gedicht

In Elspeet staat.....

.Aan mijn partijgenoten

In Elspeet staat 'n groote kerk
In Nunspeet en in Putten;
daar zit God's Uitverkoren Volk
den Zondag door te dutten.
En op den preekstoel staat de man,
die al die keuterboertjes kan begoochelen en verblinden
en om zijn vinger winden.

In Elspeet staat een pastorie,
In Nunspeet en in Putten,
en verder op de heide staan
de stroo-gedekte hutten;
daar zijn de bedsteden te klein
en ronken achter t' bedgordijn,
na 't zwoegen en het draven
de nog feudale slaven.

In Elspeet staat 'n een groote kerk,
in Nunspeet en in Putten;
daar zal het pilobroekenvolk
wel eeuwig blijven dutten.
Enz.

En wat zegt 'n ouwe Putter daar noen van?
' Och, 'k geleuf dat die van Hattum een betere dichter was as
die Leeuwenburg'.

J. van Hell

+++